

törvénynek, amikor még 1941-ben elhatározta a esengeli központ kialakítását és kirendeltség megszervezését, ami néhány héttel ezelőtt meg is történt s a kirendeltség már meg is kezdte működését. Ennek az évről évről programján a királyhalmi kirendeltség felállítására szerepel s már meg van a terv arra nézve is, hogy jövőre Lengyelkapolnán állítanak fel közigazgatási kirendeltséget. A kirendeltségek körül szükségképpen mindenütt kialakul a tanyaközpont is s a lengyelkapolnaival együtt most már ötre fog emelkedni a szegedi tanyaközpontok, illetve az önálló hatáskörrel működő tanyai kirendeltségek száma, ami már egymagában is nagy fejlődést jelent a tanyai közigazgatás megújításában.

Valószínű azonban, hogy a törvény rendelkezései alapján egymást követő sorrendben még néhány tanyavidéken kialakul a közigazgatási központ-jelleg — erre vonatkozólag a helyzet tanulmányozását már megkezdtek a város házában — s néhány év múlva nyoma sem lesz a szegedi tanyavilágban a külterületi lakosság magára hagyatottságának, amiben évtizedeken át élte gondokkal terhelt életét.

Vasúti katasztrófa Németországban

Berlin, január 4. A Német TI jelenti: A január 4-ére virradó éjszaka a kora hajnali órákban a Hanover és Wunsdorf közötti vonalon egy gyorsvonat beleszaladt egy másik gyorsvonatba, amely a tilos jelzés előtt a pályán vesztegelt. Mind a két gyorsvonat több kocsija az összeütközés következtében szétroncsolódott, vagy súlyosan megrongálódott. A szerencsétlenségnek eddig 20 halottja és 20 súlyos sebesültje van. (MTI)

Országos kubikos-kongresszus Szegeden

(A Délmagyarország munkatársától) A Nemzeti Munkaközpont az 1943. évi Országos Kubikos Kongresszust Szegeden rendező meg január 31-én.

Az országos határozatnak megfelelően dr. Rosta Lajos országgyűlési képviselő, a Nemzeti Munkaközpont helyi szervezetének elnöke a vasárnap délelőtt tartott szervezeti választmányi ülésen a vezetőség előtt ismertette azoknak a tárgyalásoknak eredményét, amelyeket ebben az ügyben folytatott.

A eddigi tárgyalásokból máris következtetni lehet, hogy Szeged nagy megmozdulás színhelye lesz a kongresszus napján, mert az ország összes kubikoscsoportjai egész napos program keretében Szegeden tárgyalnak.

A részletes program előkészítésére a napokban Szegedre érkezik Gulyás Imre országos kubikos szakmai titkár, aki a helyi hatóságokkal és a szervezet helyi vezetőségével fog ebben az irányban beható tárgyalásokat folytatni.

Előfizetőink havi

80 fillérért

mindennap cserélhetnek könyvet a DÉLMAGYARORSZAG kőszíni könyvtárában.

A Délmagyarország részletesen ismertette a Wilhelmstrasse állásfoglalását a még semleges európai államokkal szemben. Ezzel kapcsolatban a National Zeitung ankarai tudósítója összefoglalja a török külpolitika megváltozhatatlan irányelveit és többek között ezeket írja:

»Ha meg akarjuk világítani a Törökország iránt legutóbb megnyilatkozott érdeklődést, úgy a következő motívumokat kell megállapítanunk: 1. A Földközi-tenger mentén katonai fejlemények, amelyek újabb jelentőséget biztosítanak a Földközi-tenger számára. 2. Steinhardt amerikai nagykövet visszatérése Washingtonból Ankarába és az amerikai nagykövet diplomáciai tevékenysége. 3. Winogradof ankarai szovjet nagykövet tárgyalásai egyes török politikusokkal, továbbá Winogradof többórás sakkjátéka Szaradzoglu török külügyminiszterrel. 4. A moszkvai, berlini és londoni török nagykövetelek visszarendelése jelentéstétel végett.

— Eme körülmények folytán — írja a National Zeitung — bizonyos elemek azt hiszik, hogy Törökország egyik napról a másikra beavatkozik majd a háborúba. Más török részről már megérkezett jelentések az állítják, hogy szenzációs török-szovjet meg egyezések vannak küszöbön, végül azt is hirdetik, hogy Törökország részére amerikai garanciányilatkozat forog fenn. A legjobban értesült török helyek közlése szerint — írja tovább a National Zeitung — ezek a kombinációk és propagandahíresztelések távol állnak a valóságos tényhelyzettől. Törökország helyzete a háború jelenlegi szakaszában — a német lap szerint — a következőképpen foglalható össze: Ami a török-orosz kapcsolatokat illeti, ezidig semmiféle tárgyalás sem folyt le a két ország között, úgyhogy nem lehet szó egy közvetlenül létrejövő török-orosz szerződésről. Ami az amerikai garanciát illeti, erre vonatkozóan köztudomásu, hogy Törökország elutasítja az egyoldalú garancia rendszert, mert a román és a görög példa nyomán már tudja, hogy mit jelentenek ezek a garanciák. De nemcsak, hogy nem bíznak török részről a különböző garanciányilatkozatokban, de nem látják még ezidőszárint tisztázottnak egyrészt a török-orosz, másrészt a szovjet és szövetségesei közötti viszonyt. — Ezekre a problémákra pedig a török közvélemény különösen hevesen reagál. Török részről különösen nagy érdeklődéssel kíséri figyelemmel a közvélemény azokat a nyilatkozatokat, amelyeket angolszász részről a világ új rendezéséről elhangzanak. Törökországban egyelőre nem látják tisztán, hogy milyen egyezmények jöttek létre Anglia és a Szovjetunió között a háború után új rend tekintetében. Nem tudják, hogy Törökországot a háború után angol győzelem esetében milyen érdektérületnek nyilvánítanák.

A National Zeitung ankarai tudósítója abban a tételben foglalja össze törökországi tapasztalatait, hogy a törökök csak abban az esetben avatkoznak be a háborúba, ha területi függetlenségük és háború népi szuverénitását veszély fenyegetné.

Az egész török sajtó utabban nagy cikkeiben foglalkozik Törökország függetlenségének kérdésével és megállapítja, hogy Törökország függetlensége a nemzet elsőszámú léteérdeke. Jalesyn képviselő a Jany-Sahab című lapban a következőket állapítja meg: »A török nemzet arra a meggyőződésre jutott, hogy valamennyi nép szabadsága és függetlensége jelenti elsősorban a saját szabadságának és függetlenségének biztosítását. Sem ígéretek, sem fenyegetések, sem pedig az a félelem, hogy esetleg belesodródunk a háborúba, nem tud bennünket függetlenségünk mellett való kitartástól eltéríteni.

A német belügyminiszter rendeletet adott ki a német borbélyok és fodrászok számára, amely január 1-én lépett életbe. A rendelet megtiltja, hogy férfiaknak, valamint 16 éves korig a gyermekeknek tartóshullámot készíthessenek. A frizuraformákat ezentul szigorúan a borbély birodalmi szakcsoport divatirányelvei szerint szabad elkészíteni. Minden túltengést el kell kerülni. Kötelezték a borbélyokat arra, hogy a várakozási időt a legminimálisabbra csökkentsék. A helyi szükségletek szerint ki lehet jelölni napokat és napszakokat, amikor a hivatalsszerűen elfoglalt vendégeket előnyben lehet részesíteni. Ilyenkor nem szabad gyermekhagyást végezni és az uri osztályban a borbélyi tevékenységet csak hajvágásra és fodrászatra kell korlátozni. A kerületi iparhatóságok megtilthatják, hogy az uri osztályt a női osztály javára bezárják. A borbélyokat kötelezheti arra, hogy a női osztályból férfimunkaerőket áthelyezhessenek a férfiosztályra, női munkaerőket átképezhessenek a férfiosztályra és adott esetben férfimunkaerőket a női fodrászüzemekből áthelyezhessenek férfiuüzemekbe. A rendelet végrehajtása több büntető rendelkezéshez van fűzve.

A Kölnische Zeitung szófiai tudósítója részletes beszámolót közöl arról, miképp zajlott le a bolgár fővárosban a legutóbb elrendelt rendőri tisztogató művelet. A lap szófiai tudósítója a következőket írja:

Alig öltöztem fel: már cseppet, a házmezt. A folyosó tele volt emberekkel, közöttük a portás is és a háziszővetkezet elnöke. »Kérem, a villanyáramszolgáltatást akarjuk ellenőrizni. Mit, a villanyáramot? De mit akar az a hat rendőr, aki fölfelé torekedik a lépcsőkön? »Kérem — mondták — gyujtsák fel mindenütt a villanyáramot és mutassák meg szemelyi okmányokat. Most megértettem, hogy miért nem jött haza a gazdaszszonyom. Blokádn van és ostromállapot. Kijárási tilalom. Szófiában házszővetkezetek az ilyenfajta blokádkhoz és már tudjuk, hogy mit kell csinálnunk. Ha katonák hajtják végre, úgy katonai puccsra kellene gondolnunk, azonban a rendőrök megjelenése azt jelenti, hogy tisztán rendőri intézkedésről van szó, amelynél rendesen éjféltől kezdve utcákat és házakat körülfalálnak és körülzárnak, úgyhogy semmiféle mozgásról nem lehet szó. Ez az intézkedés néha órákig tart, néha azonban egész napra húzódik el.

E szombaton tehát rendőrök voltak, akik udvariasan bejelentették, hogy ellenőriznek bennünket. Az ellenőrzés során az ablakból egy életelen, néma várost láttam. Nem volt az utcán se kocsi, se villamos, nem lehetett hallani sem lépteket, sem beszédet. Minden néma volt, kellemetlen néma, mintha kihalt volna a város. Az üzleteket bezárták, a hivatalok nem dolgoztak, az egész élet megállt. Beszüntette tevékenységét a távbeszélő is. A külvilággal csak a rádió tartotta fenn az összeköttetést. A rádió hamar meg is mondta, hogy miről van szó. Elmondta, hogy olyan egyéneket akarnak felkutatni, akik meg nem engedett módon tartózkodnak Szófiában. Felkérték a polgárságot, hogy vállalja a kényelmetlenségeket és a korlátozásokat. A polgárság nem is tudt mást csinálni. Délben, amikor az optimisták abban reménykedtek, hogy megszüntetik a főváros zárlatát, a rádió egyik beszélője bejelentette, hogy a rendszabályok tovább folynak és megköszönte a polgárságnak megértését és előzékenységet. A házasszonyok sóhajta elővették foltozó kosarukat és a eselődőknök a szőrt időt felhasználják az ablaktisztogatásra. Ennek ellenére a nappal még sosem mutatkozott olyan hosszúnak, mint

amilyen ez volt. Csodálatos, hogy mennyi időnk van, ha nem tudunk elmenni sétálni, nem tudjuk meglátogatni barátainkat vagy szabónőket és ehhez hasonló személyeket. Este azonban ismét szabaddá tették mozgásukat és az emberek szinte szomjuhóva tödültek ki az utcákra levegőért és szabadságért. A szigorú intézkedések kedvező eredményei lettek. Az összes gyanús és keresett személyeket el tudták fogni.

Nemcsak a török, hanem a finn sajtó is erőyes hangra cikkeiben szál sikkra a kis nemzetek függetlenségére. A »Helsinki Sanomat« című lap a kis nemzetek életjogáról írva megállapítja, hogy a háború után a kis nemzeteknek feltétlenül joguk van arra, hogy önálló állami életet éljenek. A finn sajtó egyébként hangsúlyozza, hogy a finnek háborúja tisztán defenzív természetű és hogy a finn néptől mi sem áll távolabb, mint egy északkeurópai finn hegemonia megteremtése.

PARRAGI GYÖRGY

Az Olvasó írja

Julis néni kenyere

Tisztelt Szerkesztő Ur! Engedje meg, hogy egy nagyon sokakat érintő problémát társak a nyilvánosság elé és ezzel felhívjam rá az illetékesek figyelmét. A mosonók és a bejáronók elémiszerjegyeiről van szó ugyanis. Hogy feltárhassam miről van szó, leírom azt a párbeszédet, aminek legutóbb tanuja voltam. A párbeszéd a következőként hangzott el:

Nagysága: Julis néni magam ajánlották nekem, hogy szépen mos.

Julis néni: Hát az igaz is. Mos sok is szépen, ha megfizetik.

Nagysága: Aztán mit kér?

Julis néni: Nyolc pengőt, meg kosztot.

Nagysága: Nem akarok magával alkudni Julis néni, de azt megmondom, hogy a ruhának szépnek kell lenni.

Julis néni: Olyan lössz az nagyságam, amilyen a koszt. Merthogy jól dolgozni csak úgy lehet, ha jól öszik az embőr.

Nagysága: En a kosztot se sajnálom, csak éppen a kenyérrel lesz baj, mert azt jegyre kapjuk mi is.

Julis néni: Már pedig egy számitson a nagysága, hogy nekem öt darab kenyér jár egy napra, mármint reggel, délelőtt, délben, délután, meg este.

Nagysága: Rendben van Julis néni, csak adja majd ide a kenyérjegyet.

Julis néni: Már hogy én? Hát akkor mit egyen a gyermekem, ha a jegyet ideadom. Azt nem lehet.

A párbeszédet nem folytatom tovább, mert nem szeretném, ha Julis néni megtudná, hogy a sajtóba belekeverül, mert akkor én hozzá nem jön többé se mosonó, se takarítóasszony, hanem kérdezem a Szerkesztő Urat, hogy mit kellene ez ellen az abuzus ellen tenni.

Julis néni és a többi Julis néni a világ legtermészetesebb dolgának tartják, hogy én és családom mondjunk le a kenyérről az ő javára. Persze, nemcsak kenyérről van szó, hanem a cukorról is, meg a tejről is, mert Julis néni nem issza meg a teát és csak három kockával issza a kávét — nálunk. Otthon valószínűleg sehogysem.

Talán adhatna ki a közállatási hivatal vagy a polgármester ur valamilyen rendeletet, amely büntetés terhe mellett teszi kötelességévé Julis néni, hogy kenyér- és cukorjegyet leadja a munkahelyén és azt is tiltsa meg, hogy a munkáltató a saját részét adja át. Tisztelettel: Aláírás.